

Istarski domovi
zdravlja
Case della salute
dell'Istria

ISTRA BEZ KARIJESA

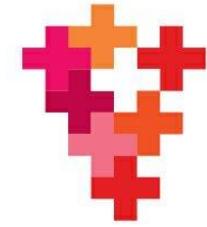
Projekt preventivne stomatologije Istarskih domova zdravlja

Zagreb , 28.8.2019.

Kristijan Dujmenović, dr.med.dent.

Ante Ivančić dr.med.

Davorka Rakić dipl. med. sestra

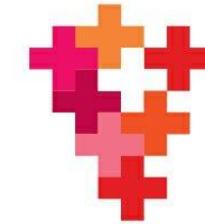

Istarski domovi
zdravlja
Case della salute
dell'Istria

Karijes

Karijes je lokalizirani, posteruptivni patološki proces praćen smekšavanjem tvrdih zubnih tkiva i stvaranjem šupljine u zubu (WHO)

To je najučestalija bolest današnjice i jedan od najboljih pokazatelja ukupnog stanja oralnog zdravlja.

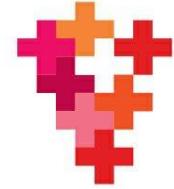
Istarski domovi
zdravlja
Case della salute
dell'Istria

KEP indeks

KEP indeks je pokazatelj koji SZO još od 1938.godine koristi u procjeni učestalost karijesa. Hrvatska je među zemljama u EU s visokim KEP indeksom.

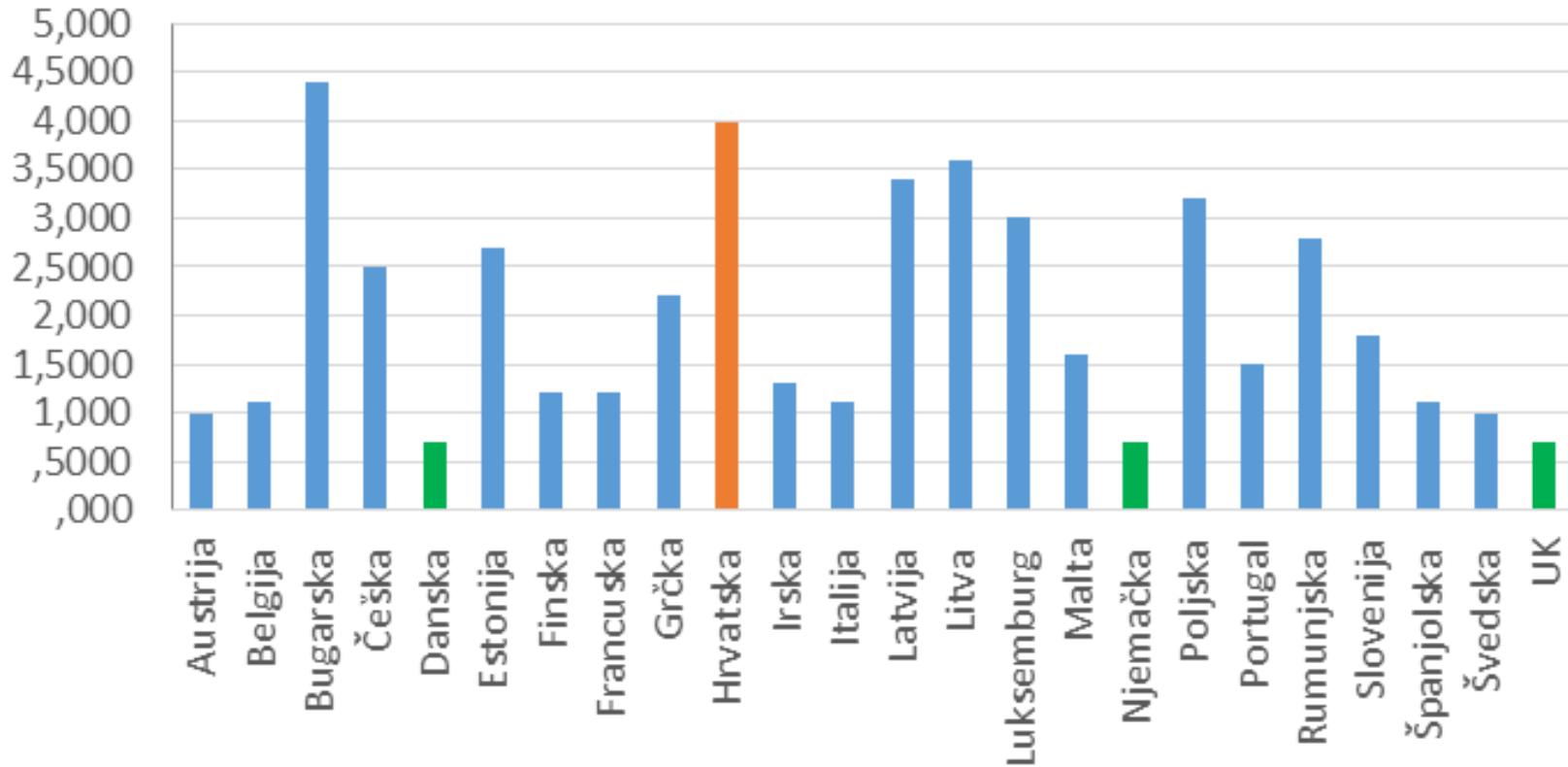
Stanje zubnog zdravlja u RH

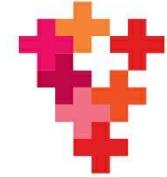
Izvor: za RH: Centralni zdravstveni informacijski sustav (CEZIH) 2013, Ostale EU zemlje:
www.fdiworldental.org 2005-2012

Istarski domovi
zdravlja
Case della salute
dell'Istria

KEP indeks 12-godišnjaka europskih zemalja

Koji su uzroci takvog stanja?

- Dječja i preventiva stomatologija u Hrvatskoj se od 1993. ne provodi kao sustavna, organizirana briga o oralnom zdravlju djece i mladih. Kao rezultat toga KEP indeks 12 godišnjaka je u Hrvatskoj među najlošijima u EU.

HRVATSKA U ODNOSU NA EU 1978. godina

Zdravstvo u SR Hrvatskoj : razvoj, stanje, perspektive / Boško Popović, Slaven Letica, Milan Škrbić 1981,
JMB, ŠNZ A. Štampar str. 366

TAB. 64.

*Prosječan broj KEP zubi po djetetu u dobi od 5
i 12 godina u nekim evropskim zemljama i SR
Hrvatskoj*

Država	D o b	
	5 godina	12 godina
SR Hrvatska	4	8,9
Finska	8	11
Norveška	—	10,1
Danska	7	10
Nizozemka	7,1	8,9
ČSSR	5,2	5,5
SR Njemačka	2,9	4,3
Malta	2,1	2,3
Španjolska	2,5	2,2
Turska	2,5	1,6

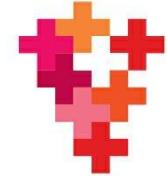
Izvor: kao u tablici 63.

Prevalencija zubnog karijesa smanjuje se od sjevernog prema južnom dijelu Evrope.
— sr. Hrvatsku vrlo je indikativna usporedba

USPOREDBA SA SLOVENIJOM

Zdravstvo u Socijalističkoj Republici Hrvatskoj : razvoj, stanje, perspektive / Boško Popović,
Slaven Letica, Milan Škrbić 1981. JMN, ŠNZ A. Štampar, st.366

Izvor: kao u ...	cjepo
Prevalencija zubnog karijesa smanjuje se od sjevernog prema južnom dijelu Evrope.	4.2.7.
Za SR Hrvatsku vrlo je indikativna usporedba sa SR Slovenijom, koja u međunarodnim okvirima ima izraženo niske pokazatelje KEP. U SR Sloveniji je u 1976. godini (Celje—Ljubljana) KEP istraživan prema starosnim skupinama i strukturama te u postocima iznosi za mlječne zube od 6 do 8 godina 4,7, od 9 do 11 godina 3,8 i od 12 do 16 godina 1,6. ²⁸	Kar s u reg Lij vo ru Z
4.2.7.2.3.2.	
Parodontopatija	

Projekt „Istra bez karijesa”

- Istarski domovi zdravlja su pokrenuli projekt „Istra bez karijesa“ sa ciljem ponovne uspostave preventivne stomatologije na području cijele Županije
- Formiran je Projektni tim kojeg vodi ravnatelj, a članovi su voditelj stomatologije , glavna sestra i tri stomatologa.
- Projekt je sveobuhvatan i multidisciplinaran. Sudjeluju patronažne sestre, ginekolozi, pedijatri i doktori dentalne medicine .
- Educirani su dionici, tiskani edukativni materijali i projekt je, nakon godinu dana pripreme, započeo u listopadu 2017.

Projekt ne počinje „od nule”, već se temelji na:

- tradiciji iz ranijih vremena
- iskustvima lokalnih projekata u Istri - u Labinu aktivnosti preventivne stomatologije nisu nikad prestale
- iskustvima i primjerima kolega iz PGŽ
- iskustvima kolega iz Slovenije

Posjet DZ Piran 29.5.2017.

Posjet DZ Piran 29.5.2017.

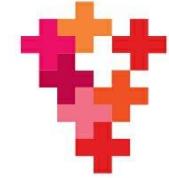

Posjet OŠ Sečovlje

29.5.2017.

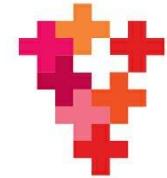

Istarski domovi
zdravlja
Case della salute
dell'Istria

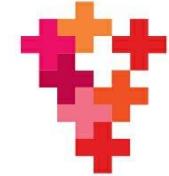
CILJ PROJEKTA

- Smanjiti učestalost karijesa i ukupnu brigu o oralnom zdravlju djece u Istri dovesti na nivo koji postižu najuspješnije europske zemlje .

Specifični ciljevi:

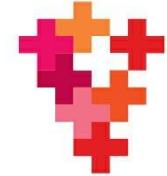
- uspostaviti sveobuhvatni sustav prevencije karijesa na području cijele Županije
- ukazati na važnost mlijeko zuba i potaknuti rani odabir stomatologa
- smanjiti vrijednosti KEP indeksa 12 godišnjaka u Istri ispod 2
- spriječiti pojavu straha od stomatologa
- stvoriti naviku redovitog odlaska na stomatološke preglede već u predškolskoj dobi
- očuvanja oralnog zdravlja kod djece s posebnim potrebama

Istarski domovi
zdravlja
Case della salute
dell'Istria

Aktivnosti u Projektu

- aktivnosti za trudnice
- aktivnosti za predškolsku djecu
- aktivnosti za školsku djecu

Istarski domovi
zdravlja
Case della salute
dell'Istria

AKTIVNOSTI ZA TRUDNICE

- predavanja o važnosti zdravlja zubi na trudničkim tečajevima - patronaža
- upućivanje na pregled zubi - ginekolozi
- podjela edukativnih letaka - ginekolozi i patronažne sestre

Zahvati u trudnoći:

Svakako obavijestite svog doktora dentalne medicine ako imate rizičnu trudnoću.

U slučaju pojave otoka i bolova obavezno se javite liječniku dentalne medicine.

Vaš stomatolog će, u dogovoru sa vašim ginekologom, propisati lijekove ukoliko je potrebno. Lijekove protiv bolova treba ograničiti na maksimalno 2-3 dana.

Ibuprofen i aspirin treba izbjegavati u 1. i 3.tromjesečju.

U prvom tromjesečju treba izbjegavati uzimanje bilo kakvih lijekova. Ako je prijeko potrebno, paracetamol je lijek izbora ali ne uzimajte ga bez konzultacije sa liječnikom.

Kozmetski zahvati na Zubima ili početak ortodontske terapije odgađaju se do nakon poroda.

Istarski domovi zdravlja pokrenuli su projekt: "Istra bez karijesa", potaknuli podatcima o sve lošijem stanju zuba naših stanovnika.

Planiraju se preventivne aktivnosti od najranije do odrasle dobi. U središtu su one usmjerenе djeci koje će se provoditi u svim vrtićima i osnovnim školama u Županiji, a cilj nam je da oralno zdravlje u Istri podignemo na nivo najrazvijenijih zemalja Europe.

Više informacija možete pronaći na www.idz.hr.

Istarski domovi
zdravlja
Case della salute
dell'Istria

Projekt
'Istra bez karijesa'

TRUDNOĆA I ORALNO ZDRAVLJE

POSJET STOMATOLOGU:

POSJET STOMATOLOGU:

Prvi posjet stomatologu preporučljiv je već nakon nicanja prvog zubića. Roditelji uz pregled mogu dobiti i korisne informacije o higijeni i prehrani.

NE ČEKAJTE DA VAS BOL UPUTI U STOMATOLOŠKU ORDINACIJU!

MLJEĆNI ZUBI ISPADAJU, ŠTO NE ZNAĆI DA NISU VAŽNI!!

VAŽNOST MLJEĆNIH ZUBIĆA:

- čuvaju mjesto trajnim zubima (spriječite skupe ortodontske tretmane)
- omogućuju pravilnu fonaciju i govor
- zaokružuju izgled lica i daju samopouzdanje djetetu

PREHRANA:

PREHRANA INTENZIVNO UTJEČE NA ZDRAVLJE ZUBA VAŠEG DJETETA.

Smanjte količinu grickalica tijekom dana.

Umjesto slatke i ljepljive hrane ponudite djetetu voće, sir, mlijeko ili kreker od cjelovitog zrna.
Slatko neka bude dio glavnog obroka.

KARIJES BOĆICE:

"Karijes boćice" je intenzivno raširen karijes na mljećnim zubima. Dovodi do bola i dubokih karijesa. Uzrokovan je prečestim i predugim izlaganjem zuba slatkim napicima i hrani.

KAKO SPRIJEĆITI KARIJES BOĆICE:

- ne uspavljujte dijete zaslađenim čajem, mlijekom ili sokovima
- ne umaćite dudu u šećer ili med
- **NE ČISTITE DUDU VLASTITIM USTIMA ZBOG RIZIKA OD PRIJENOSA OPASNIH BAKTERIJA**
- redovito perite zube djetetu
- nakon pranja zuba preporuča se samo voda

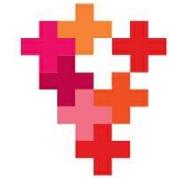
Istarski domovi
zdravlja
Case della salute
dell'Istria

Projekt
'Istra bez karijesa'

ZDRAV OSMIJEH OD SAMOG POČETKA

AKTIVNOSTI ZA PREDŠKOLSKU DJECU

- predavanja za roditelje, odgajatelje i zdravstveno voditelji u vrtićima - doktori **dentalne medicine**
- **uvodenje redovitog pranja zuba nakon glavnog obroka** i učenje pravilnom četkanju zuba – **educirani zdravstveni voditelji**
- podjela obrazaca 2x godišnje s pozivom roditeljima da se jave izabranom stomatologu, prikupljanje obrazaca , obrada i izračunavanje KP i KEP indeksa.
- organizirani posjeti djece iz vrtića ordinacijama dentalne medicine sa ciljem edukacije i suzbijanja straha od stomatologa (svakih 6 mjeseci)

Posjet stomatologu

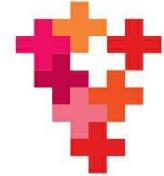

Posjet stomatologu

Stomatolog u vrtiću

Istarski domovi
zdravila
Case della salute
dell'Istria

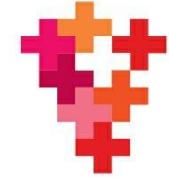
AKTIVNOSTI ZA ŠKOLSKU DJECU

- Organizirani pregledi učenika u 5. razredima (doktori dentalne medicine i med. sestre obavljaju preglede svakih 6 mj. u OŠ)
- Natjecanje u brizi za zubno zdravlje - „RAZRED BEZ KARIJESA”

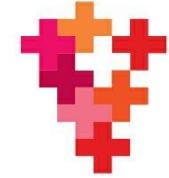
Rezultati nakon 2 godine provođenja projekta

- obuhvaćeno je više od 80 % trudnica
- obuhvaćene su praktički sve mlade majke / roditelji
- aktivnosti se provode u gotovo svim javnim vrtićima u Istri , obuhvaćeno je više od 3000 djece, cca 60% djece u vrtićima u Istri
- podijeljeno je isto toliko obrazaca , povratno dobiveno više od 70 % ispunjenih
- uvedeno je redovito četkanje u svim obuhvaćenim vrtićima
- više od 150 skupina vrtićke djece je posjetilo ordinacije dentalne medicine.
- započete aktivnosti u osnovnim školama u Puli , Savičenti i Pazinu
- **podatci pokazuju da je srednja vrijednost KEP indeksa 3.6 za vrtićku dob**

Financiranje projekta

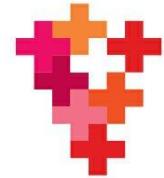
- Planirana sredstva za Projekt u 2019. su **40 000 kn.**
  - Županija osigurava **15 000 kn.**
  - Gradovi i općine **5000 kn.**
  - Vlastita sredstva Istarskih domova zdravlja **20 000 kn.**
- S obzirom na širenje aktivnosti u 2020 g. će biti potrebno **70 000 kn.**

Istarski domovi
zdravlja
Case della salute
dell'Istria

Planovi za 2020.

Projekt u 2020. godini implementirati u punom opsegu u svim vrtićima i trećini osnovnih škola u Istri.

ZAKLJUČAK

- Istra bez karijesa je ambiciozan projekt kojeg je pokrenula grupa stručnjaka- entuzijasta IDZ-a , uz podršku lokalne zajednice , da bi korigirala manjkavosti nacionalnog zdravstvenog sustava .
- Projekt je kompatibilan s nacionalnim projektom „ Zubna putovnica”
- Rezultati Projekta nakon 2 godine pokazuju da je učinkovitu preventivnu stomatologiju moguće organizirati unutar postojećeg sustava primarne stomatologije i da za to nisu neophodna velika finansijska sredstva.

Hvala na pažnji !